

Kärkkäinen, Jari

Lempäälän Sääksjärven OYK luontovaikutusten arviointi 2024

1 Johdanto

Lempäälän kunta on käynnistänyt Sääksjärven osayleiskaavan laatimisen keväällä 2017. Suunnittelualue sijaitsee Lempäälän kunnan pohjoisosassa lähellä Tampereen kaupungin ja Pirkkalan kunnan rajaa. Vaikutusarviointi on laadittu 23.2.2024 päivätyn Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksen perusteella.

Työstä on vastannut FM, biologi Jari Kärkkäinen, FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kuopion toimistosta.

2 Lähtöaineista

Lähtöaineistona on käytetty seuraavia selvityksiä ja kaava-aineistoja:

- Sääksjärven osayleiskaava-alueen luontoselvitys, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2018.
- Sääksjärven osayleiskaava-alueen linnustoselvitys, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2020.
- Sääksjärven osayleiskaava-alue, luontoselvityksen täydennys, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 2022.
- Sääksjärven osayleiskaava-alue, Hulevesiselvitys, Destia Oy 2024.
- Sääksjärven osayleiskaavan kaavaselostus. Valmisteluvaihe, Lempäälän kunta 2020.
- Sääksjärven osayleiskaavan kaavaehdotus. Lempäälän kunta. Päivätty 14.1.2024.
- Perinnebiotooppi-inventoinnin raportti hoitajalle, Sääksjärven radanvarsi, Villi Vyöhyke Ry 2021.
- Selänpää, T. 2022: Lehtivuoren hajuheinäseuranta. Lempäälän kunta.
- Sääksiin kohdistuvien ympäristövaikutusten arviointi, VT3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala. 19.10.2020. Ramboll Finland Oy 2020.
- Lempäälän Säijän osayleiskaavan luontoselvitys. Pöyry Oy 2016.

- Nupponen, K. 2011: Mäkihiilikoin (*Anacamptis fuscella*) vanhojen elinpaikkojen tarkastus Pirkanmaalla 2011. Raportti Perhostensuojelutoimikunnalle.

3 Luontoarvot

Arvokkaat luontokohteet on osoitettu Sääksjärven osayleiskaavan kaavaehdotuksessa seuraavasti:

SL-3

Luonnonsuojelualue. Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain tarkoittama suojeluarvoja, Alueen suunnittelussa on varmistettava, että suojeluarvot eivät vaarannu tai heikenny. Luonnonsuojelualueen tarkempi rajaus suojelun perusteet määritellään luonnonsuojelulain mukaisella rajaus- tai perustamispäätöksellä.

- Lehtivuoren jalopuumetsikkö, Hirvi-Simunan luola sekä Ammejärven rantasuot ja lehdot.

s-1

Alueen osa, jolla on luonnonsuojelullisia arvoja. Aluetta saattavat koskea luonnonsuojelulain, metsälain tai vesilain erityismääräykset. Alueen rajaus ja suojelun tapa määritellään ko. laissa esitetyllä tavalla. Alueen ominaispiirteitä ja luonnonsuojelullista arvoa ei saa vaarantaa esitetyllä tavalla.

- Hajuheinän kasvupaikat.

(luo-1)

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Uhanalaisen lajin, liito-oravan, elinympäristö. Alueella on kielletty liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen. Alueen suunnittelussa on lisäksi otettava huomioon, että liito-oravalle jätetään riittävät lisääntymis-, ruokailu ja liikkumisalueet sekä yhtenäiset puustoiset kulkuyhteydet alueen sisällä ja sen ulkopuolella.

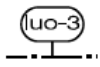
Merkinnällä on osoitettu

- Mäkelän alueen liito-oravakohteet ja Sääksjärven uimarannan liito-oravakohteet.

(luo-2)

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Metsälain ja/tai vesilain mukainen alue. Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyttämisedellytykset.

- Perimmäisen luonnonarvokokonaisuus, Kaitajärvenoja, Matojärvi, Pikku Rajajärvi, Ruohokorpi ja lehto.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Alueen käyttöä suunniteltaessa toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset.

Merkinnällä on osoitettu

- Lehtivuoren luonnonarvokokonaisuus, Kaitajärven-Multivuoren luonnonarvokokonaisuus, Aitokorpi, Ruohokorpi, Mäkelän-Mäkiniityn lehtometsät, Lehto ja korpi, Kortejärvi ja suot, Ruohokorpi, Louhikko, Pitkäkorven lehdot, Kaitajärvi, Rajajärvi, Ruohokorpi, Pikku-Kyynärön rantasuot ja Lähdevaikutteinen korpi.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeät alueet. Linnustollisesti merkittävä alue.

Merkinnällä on osoitettu

- Mustalahti, Kaitajärvi, Perimmäinen, Rajajärvi, Ammejärvi sekä Kortejärvi.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Arvokas paahdeympäristö. Alue tulee pitää avoimena.

Merkinnällä on osoitettu uhanalaisen lajin elinympäristö Sääksjärven aseman kohdalla n. 500 m matkalla.

4 Luontovaikutukset

4.1 Yleiset vaikutukset

Sääksjärven osayleiskaava-alueella on noin 1 180 ha metsää. Kaavan toteuttamisen seurauksena noin 40 % metsäaluetta muuttuu enemmän tai vähemmän rakennetuksi. Tällä on vaikutuksia eläimistön paikalliskantoihin ja vähentää luonnonympäristöä. Lisäksi liikenteen melualueet laajenevat metsäaluetta. Tästä hyötyvät reunavyöhykkeille ja kulttuuriympäristössä viihtyvät lajit, mutta metsälajien kannat heikkenevät.

Vanhan metsän linnuston osalla merkittävimmät metsäosat säilyvät Perimmäisen alueella sekä Multivuoren luoteispuolella. Vanhoilla kuusivaltaisilla kangasmetsäaluetta esiintyvät mm. alueellisesti uhanalainen metso (RT, lintudirektiivi I), pikkusieppo (lintudirektiivi I), pyy (VU, lintudirektiivi I), hömö- ja töyhtötiainen (EN, VU), kanahaukka (NT) ja pohjantikka (lintudirektiivi I).

Vesi- ja rantalinnustoon sekä loppilinnustoon vaikutukset ovat vähäisiä. Niiden elinympäristöt säilyvät. Samoin keskeiseen peltolinnustoon vaikutukset ovat vähäiset, koska kaakkoisosan peltoympäristöt säilyvät. Alueelle lajistoon kuuluvat: pensastasku (VU), viherpeippo (VU), punavarpunen (NT), västäräkki (NT), käenpiika (NT), haarapääsky (VU), taivaanvuohi (NT) ja pensaskerttu (NT).

Kaava-alueen länsiosa liittyy laajempaan Multivuoren luonnonydin aluetta. Kaavan toteuttamisen seurauksena ydinalue pirstoutuu, mutta keskeinen pohjois- ja eteläsuuntainen ekologinen yhteys säilyy.

4.2 Suojelukohteet ja lajit

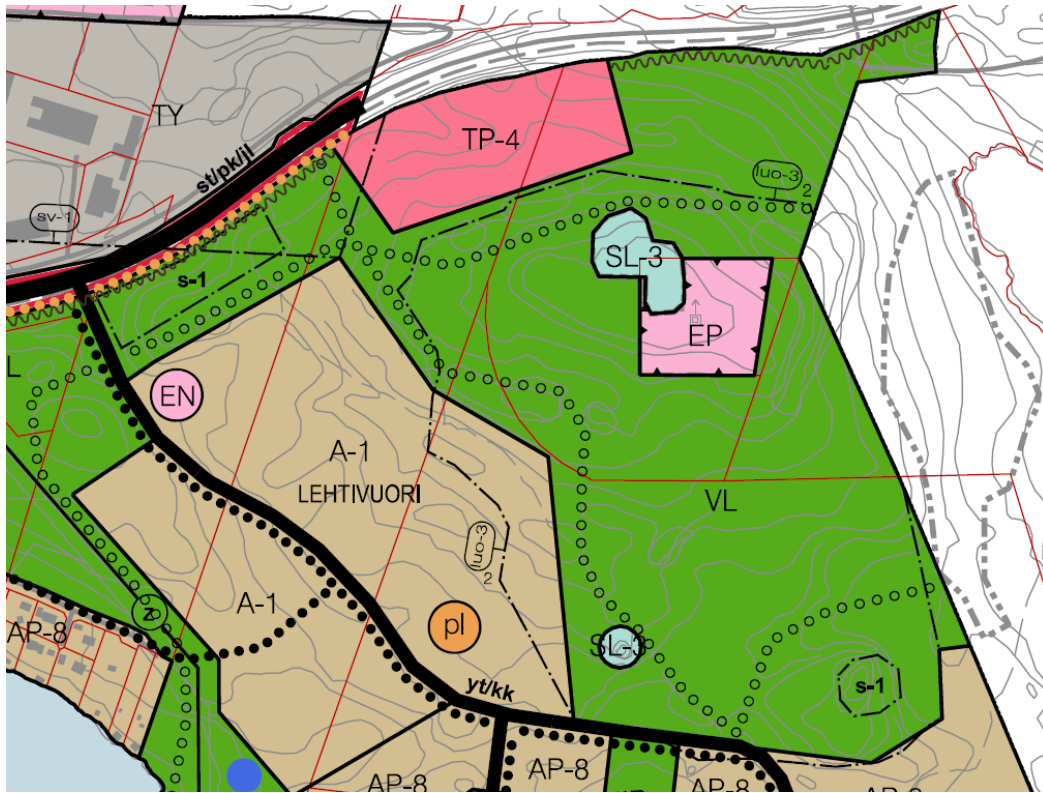
4.2.1 Luonnonsuojelualueet (SL-3)

Lehtivuoren jalopuumetsikön luonnonsuojelualue (1) ja Hirvi-Simunan luola (5)

Lehtivuoren jalopuumetsikön luonnonsuojelualue (LTA201461) on rauhoitettu luonnonsuojelulain 29 § mukaisena suojeltavana luontotyyppinä. Hirvi-Simunan luola on rauhoitettu luonnonmuistomerkki.

Vaikutusarvio:

SL-3 kohteiden ympäristö on VL-aluetta. Asuntoalue (A-1) sijoittuu Lehtivuoren länsiosalle. Virkistyskäyttö lähivirkistysalueella (VL) nykyisestä lisääntyy ja virkistyskäyttö ohjautuu ulkoilureiteille (●●●●●) ja vähentää SL-3 kohteiden kohdistuvaa kasvillisuuden kulutusvaikutusta. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Kuva 1. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Lehtivuoren alue.

Ammejärvi (12)

Ammejärven ympäristö on SL-3 aluetta, joka ympäröi VL-alue. Ammejärven aluerajaukseen on sisällytetty rantojen välitön, arvokkaille sudenkorentolajeille tärkeä elinympäristö ja suo-javyöhyke sekä järven luoteispuolinen alue, mille sijoittuu uhanalaisia metsä- ja suoluontotyyppejä.

Ammejärven länsipuolella on tuoretta käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa sekä lehdon alueella mosaiikkimaisesti saniaisvaltaista lehtokorpea ja ruohokorpea (EN), mustikkakorpea (VU) ja kohteen luoteisosassa etäämpänä Ammejärvestä metsäkortekorpea.

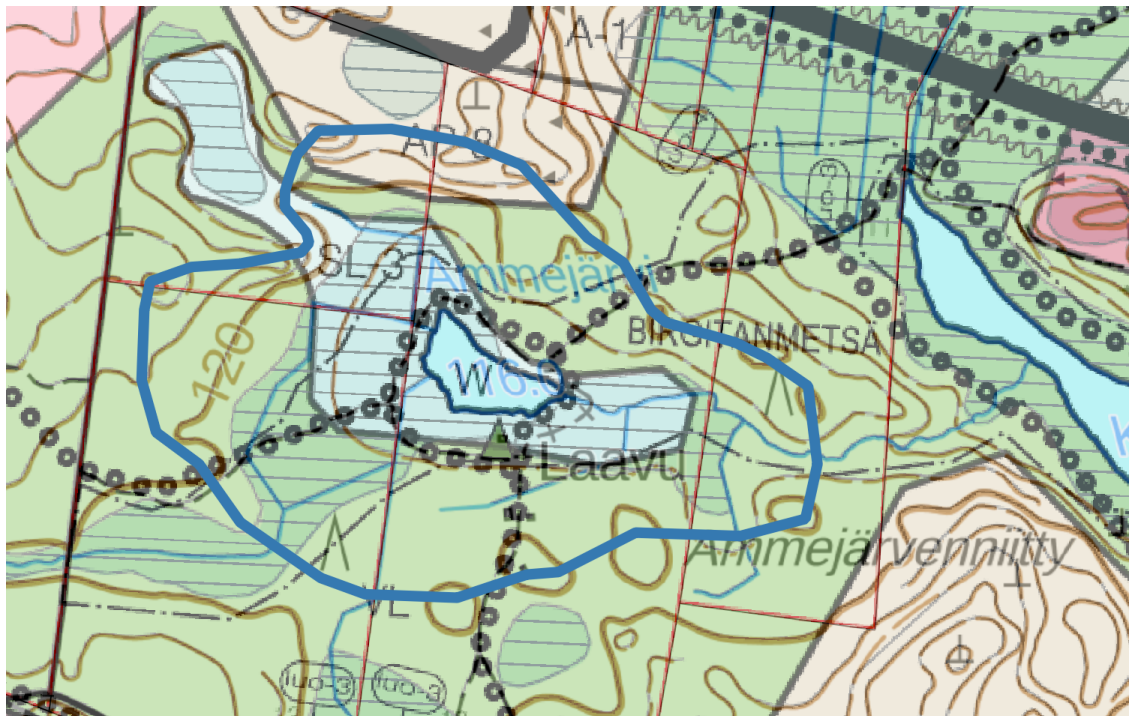
Ammejärvestä on havaittu EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a)-lajeihin kuuluvia lummelampikorentoa ja täplälampikorentoa. Ammejärveä kiertää ulkoilureitti ja etelärannalle on osoitettu virkistyskohde, olemassa oleva laavu ja tulipaikka.

Vaikutusarvio:

Lumme- ja täplälampikorentoa yleisesti uhkaavia tekijöitä ovat vesialueiden umpeenkasvu sekä ylirehevöitymisen aiheuttamat happikadot ja kasvillisuuden väheneminen. Ammejärven valuma-alue on pienialainen (noin 11 ha). Osayleiskaavan toteutuminen ei heikennä luontotyyppien hydrologiaa ja Ammejärven veden laatua, koska valumaolosuhteet eivät olennaisesti muutu. Vain pieniosa sijoittuu AP-8 alueelle. Suurin osa kuuluu VL-alueelle.

Pientalovaltainen asuntoalue (AP-8) voidaan suunnitella asemakaavavaiheessa niin, että Ammejärven valuma-alue ei juuri nykyisestä pienene ja hulevesivaikutukset ovat vähäiset. Pientalovaltainen asuntoalueen rakentuminen tuottaa heikon reunavaikutuksen luonnonsuojelualueen suuntaan.

Ammejärven ympäristön virkistyskäyttö (reitit, laavu, tulipaikka) on vakiintunutta, eikä se nyky muodossaan aiheuta haittoja luontoarvoille. Virkistyskäytön lisääntyminen ei haittaa suojeltavia lajeja. Vakiintuneet reitit eivät lisää reunavaikutusta. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Kuva 2. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Ammejärven valuma-alue.

4.2.2 Alueen osa, jolla on luonnonsuojelullisia arvoja (s-1)

Lehtivuoren tiedossa olevat hajuheinäesiintymät (Lehtivuori A, Lehtivuori B, Lehtivuori C) on osoitettu s-1 merkinnällä. Lehtivuori B ja Lehtivuori C esiintymiltä laji on hävinnyt louhikoiden kasvillisuuden sulkeutuessa peitteiseksi. Hajuheinä on heikko kilpailija. Lajin kasvupaikkojen ympäristö on osoitettu VL-alueeksi.

Vaikutusarvio:

Kohteiden ekologiset olosuhteet eivät muutu. Asuntoalueet (A-1, A-8) laajenevat kohteiden läheisyyden ja Lehtivuoren alueen virkistyskäyttö lisääntyy nykyisestä. Lisääntyvä virkistyskäyttö ohjautuu ulkoilureitille, mutta kasvupaikkoihin kohdistuu tallaamisriski. Sitä vähentää se seikka, että kasvupaikat ovat vaikeakulkuisia ja ihmiset yleensä liiku näillä kohteilla. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

4.2.3 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-1)

Sääksjärven uimarannan liito-oravakohde (L1) on VL-alueelle. Sääksjärven uimaranta on puoliavoin pääosin ihmisen muokkaama ympäristö, missä on uimarantatoimintoja varten raivatua avointa tilaa sekä sitä reunustavaa iäkstä puustoa.

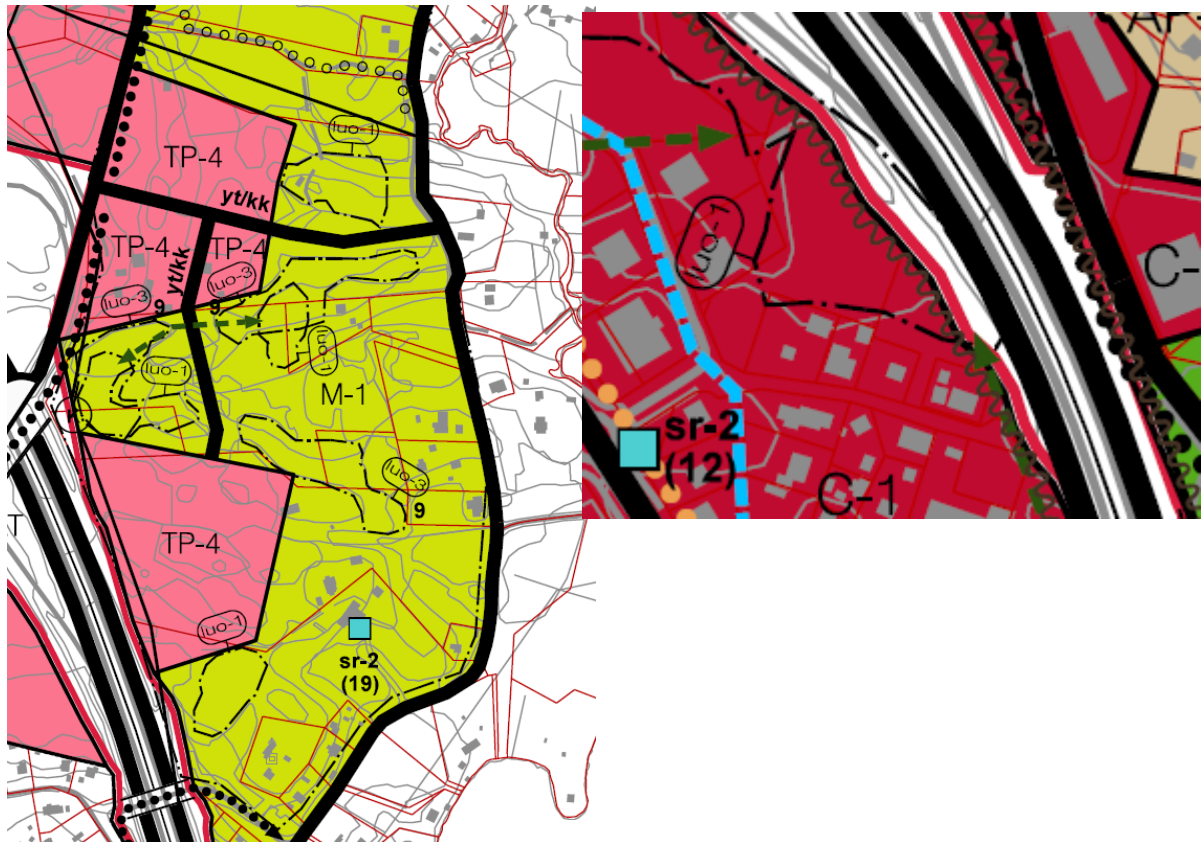
Sääksjärven Seurankuntakeskuksen liito-oravan elinalue (L2) sijoittuu C-1-alueelle.

Mäkelän alueella olevat liito-oravakohteet (L3) sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltainen alueelle (M-1). Eteläisten kohteiden välille on merkintä viheryhteystarve (◄---►).

Kuva 3. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Sääksjärven uimarannan liito-oravakohde.

Perimmäisen alueella on yli 20 vuotta sitten esiintynyt liito-oravaa ja alueella on edelleen lajille erittäin hyvin sopivaa metsää; laji ei kuitenkaan havaittu kevään 2018 inventoinnissa. Alue on kaavassa VL-aluetta.

Kuva 4. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Mäkelän alue ja seurankuntakeskuksen liito-oravan elinalue.

Vaikutusarvio:

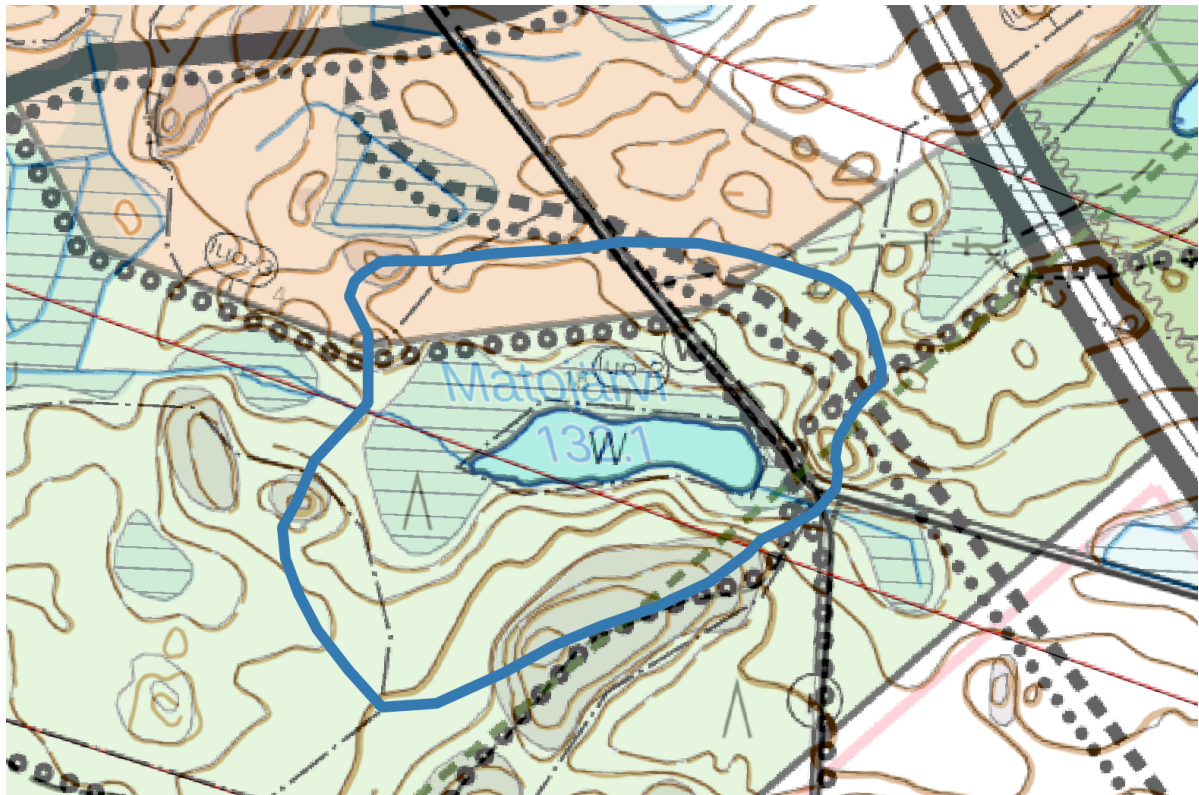
Liito-oravakohteet ja niiden ekologiset yhteydet säilyvät. Sääksjärven uimarannan liito-oravakohteen ja Sääksjärven Seurankuntakeskuksen lähistöllä oleva maankäyttö ei muutu. Mäkelän kohteiden lähistöön on osoitettu kaksi työpaikka-alueetta (TP-4). Niiden toiminta ei aiheuta häiriötä lajille, koska työpaikka-alue on tarkoitettu ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomalle teollisuudelle, toimisto- ja palvelutyöpaikoille ja varastoille.

Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

4.2.4 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-2)

Matojärvi (18)

Matojärveen eläimistöön kuuluu sirolampikorento, joka EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a)-laji. Matojärvi lukeutuu vesilaililla (2 luku 11 §) suojelluksi vesiluontotyyppiksi eli alle hehtaarin kokoiseksi luonnontilaiseksi lammeksi.

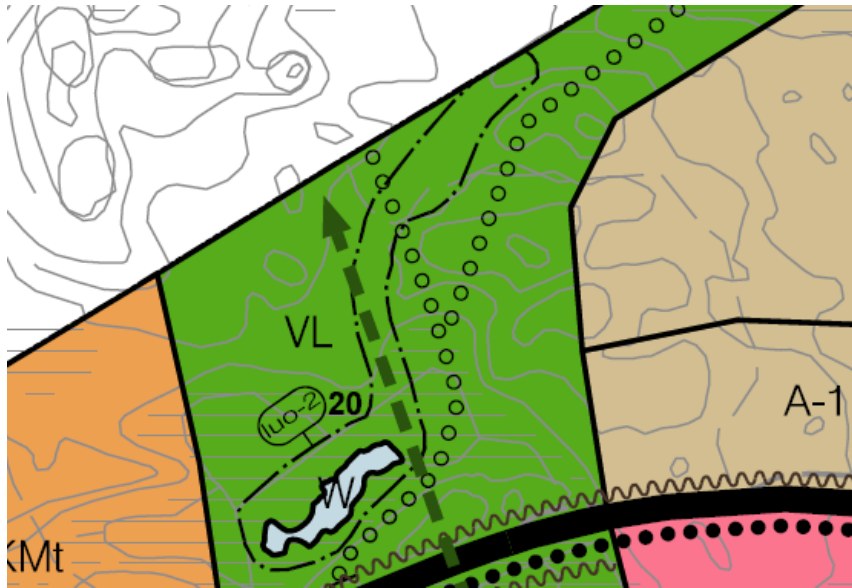
Kuva 5. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Matojärveen valuma-alue.

Vaikutusarviointi:

Pääosa Matojärven valuma-alueesta on VL-alueita ja vain pohjoisosa sijoittuu KMt-alueelle (työpaikka- ja kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön). Sen maankäyttö ratkaistaan tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä siten, että huilavesien hallinnan keinoin vähennetään Matojärveen kohdistuvat kuormitusta. Vaikutusten merkittävyys on vähäinen.

Pikku Rajajärvi (20)

Pikku Rajajärvi on noin puolen hehtaarin lampi, jota ympäröi ojitettu hakkuualue. Lammen laidoilla on leveät nevalaiteet. Pikku Rajajärvestä on havaittu luontodirektiivin IV-liitteen sudenkorentoja. Pikku Rajajärven välitön lähiympäristö ja siihen liittyvä louhikkonotko on osoitettu, luo 2-alueeksi ja niitä ympäröi vaihtelevan levyinen vyöhyke VL-alueita. Ulkoilureitti menee louhikoisen notkon kautta.

Kuva 6. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Pikku Rajajärvi (20).

Vaikutusarviointi:

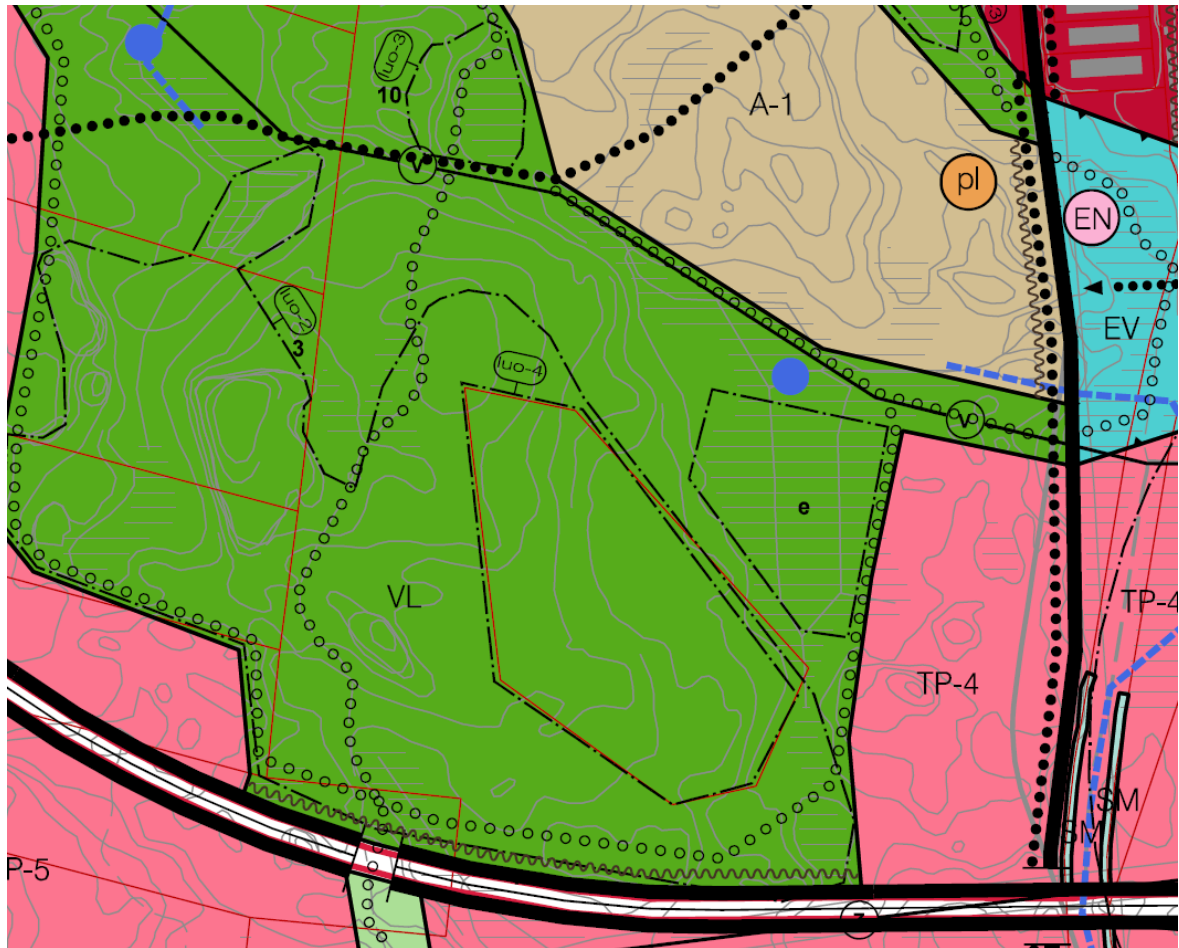
Pääosa Pikku Rajajärven valuma-alueesta on VL-alueella ja osa KMT-alueella ja A-1-alueella. Lammen valumaolosuhteet lähes säilyvät nykyisellään. KMT ja A-1 alueiden maankäyttö ratkaistaan tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä siten, että hulevesien hallinnan keinoin vähennetään Pikku Rajajärven kohdistuvat kuormitusta. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Perimmäisen luonnonarvokokonaisuus (3)

Perimmäisen luonnonarvokokonaisuus sisältää useita erityyppisiä arvokkaita elinympäristöjä. Alueella on monimuotoista luonnontilaltaan hyvää vanhaa kuusivaltaista lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää erinomaisine lahoppuujatkumoineen, luonnontilaltaan hyvää vanhaa kalliomännikköä, piilopurona virtaava luonnontilainen ja luonnontilaisen kaltainen noro sekä noroa reunustavaa aitokorpea. Pieniä korpipainanteita on lisäksi usealla sijainnilla kangasmetsissä. Perimmäisen kokonaisuus on VL-alueella. TP-5-alueet rajautuvat luo-kohteeseen. Kohteen itä puolella on maa-ainesten läjitysalue (e-alue: Alueen osa, jota saa käyttää puhtaan maa-aineksen läjitysalueena).

Vaikutusarviointi:

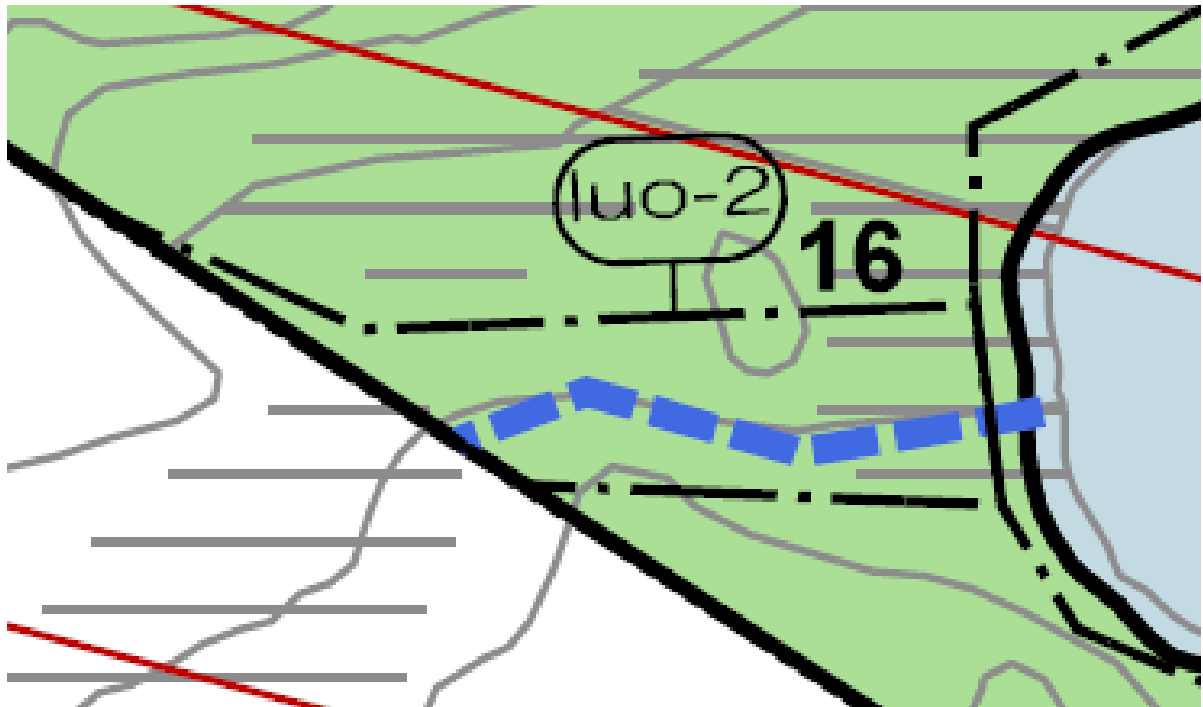
Korpikohteiden valuma-alueet säilyvät pitkälti nykyisellään. Ulkoilureitti on jo olemassa. Maa-ainesten läjitysalue sijoittuu eri valuma-alueen osalle kuin Perimmäisen luonnonarvokokonaisuus, joten luontokohteen hydrologiset olosuhteet eivät muutu. Läjitysalue luo vähäisen reunavaikutuksen. Kun läjitys loppuu, alue maisemoidaan virkistysalueeksi ja reunavaikutus heikkenee. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Kuva 7. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Perimmäisen alue (3).

Kaitajärvioja (16)

Kaitajärvestä alkunsa saava puro virtaa Lempäälän alueella noin 800 metrin matkan pääosin hyvin luonnontilaisena, vaikka alkuosassa onkin vanhan perkaamisen jälkiä. Kohde on MU-alueella.

Kuva 8. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Kaitajärvioja (16).

Vaikutusarviointi:

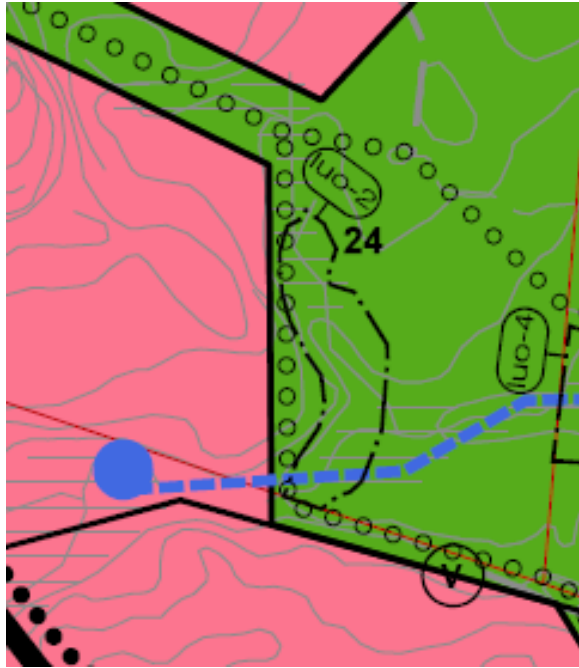
Kohteen luonne ei muutu kaavan takia. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Ruohokorpi ja lehto (24)

Kohde on Rajajärventien pohjoispuolella sijaitseva puronvarsi, joka on osittain kosteaa keskivinteista hiirenporras-käenkaalityypin lehtoa ja osittain ruohokorpea. Kohde on VL-alueella ja sen länsipuolelle on osoitettu ulkoilureitti. Kohteen länsipuolella on TP-5-alue. Kohteen kautta on osoitettu ohjeellinen tulvareitti.

Vaikutusarviointi:

Ruohokorpi ja lehto -kohteen valuma-alueesta suurin osa sijoittuu TP-5-alueelle, jonka maankäyttö ratkaistaan tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä siten, että hulevesien hallinnan keinoin vähennetään hydrologisia vaikutuksia kohteelle. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

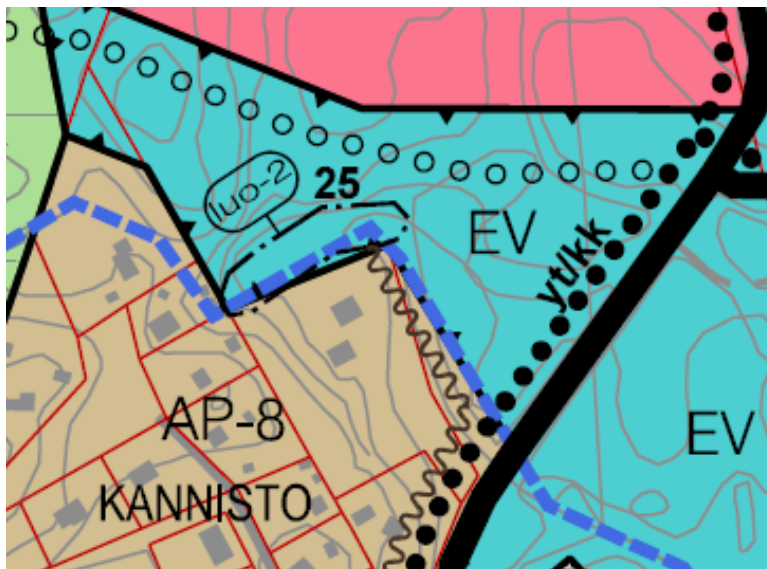
Kuva 9. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Ruohokorpi ja lehto (24).

Noro (25)

Vesilain suojeltava luonnontilankaltainen noro, joka sijoittuu suojaviheralueelle (EV).

Vaikutusarviointi:

Noro säilyy ja sen ympäristö ja valuma-alueen maankäyttö ei muutu. Ei vaikutuksia.

Kuva 10. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, noro (25).

4.2.5 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-3)

Lehtivuoren alue (2)

Lehtivuoren alue on monipuolinen kokonaisuus, johon kuuluu vaihtelevan ikäistä monin paikoin lohkarikkoista metsämaastoa. Luo-3 merkintä, joka sijoittuu pääosin VL-alueelle ja osa ulottuu A-1 alueelle (Kuva 1).

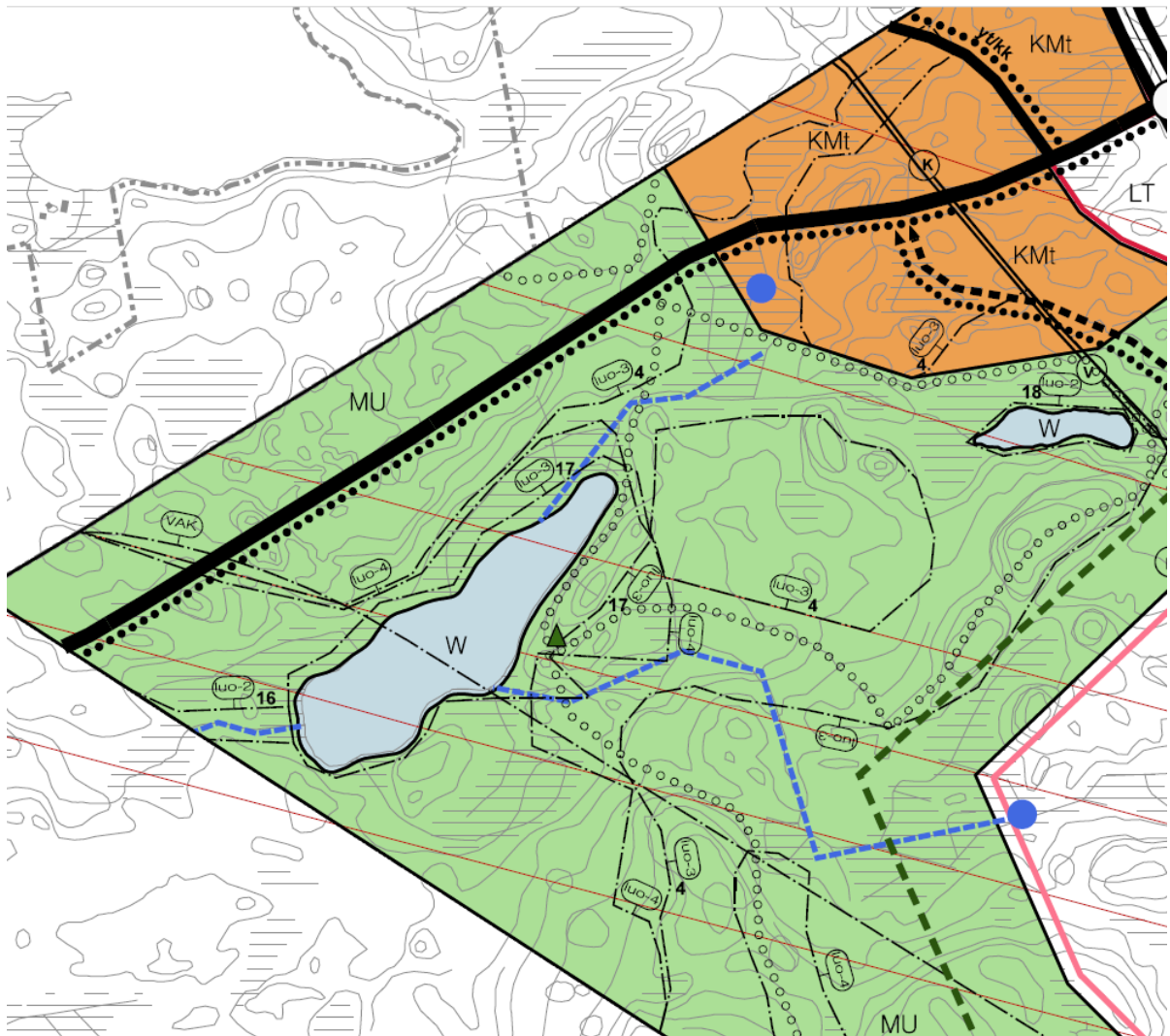
Vaikutusarvio:

Asutuksen läheisyys lisää luo-alueen virkistyskäyttöä, mutta se ohjautuu ulkoiluväylille, jolloin kohteen luonne säilyy. Pitkällä aikavälillä A-1 alueella olevalle luo-3 osalle kohdistuu selvä kasvillisuuden kulumisriski. Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

Kaitajärven-Multivuoren luonnonarvokokonaisuus (4)

Kaitajärven-Multivuoren luonnonarvokokonaisuus sisältää Kaitajärvi ja Matojärvi, pienvesiä sekä metsäaluetta. Luo-3 alueeseen kuuluu myös korpijuotit. Alueen sisältää luontokohteet 17, 18 ja 19.

Kaavassa kohde on MU-alueella ja työpaikka- ja kaupallisten palvelujen alueella (KMT). Seututie/pääkatu ja Joukkoliikenteen laatukäytävä (st/pk/jl) menee kohteen kautta.

Kuva 11. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Kaitajärven-Multivuoren luonnonarvokokonaisuus (4).

Vaikutusarviointi:

Luo-3 alueeseen kuuluva koillisosan korpijuotti pirstoutuu seututie/pääkatu ja kevyen liikenteen rakentamisen takia. Korpijuotti sijoittuu KMT -alueelle (työpaikka- ja kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön). Muutokset suon valuma-alueella tulevat vaikuttamaan suon hydrologiaan jossain määrin kuivattavasti, vaikka asemakaavassa voidaan huomioida hulevedet. Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

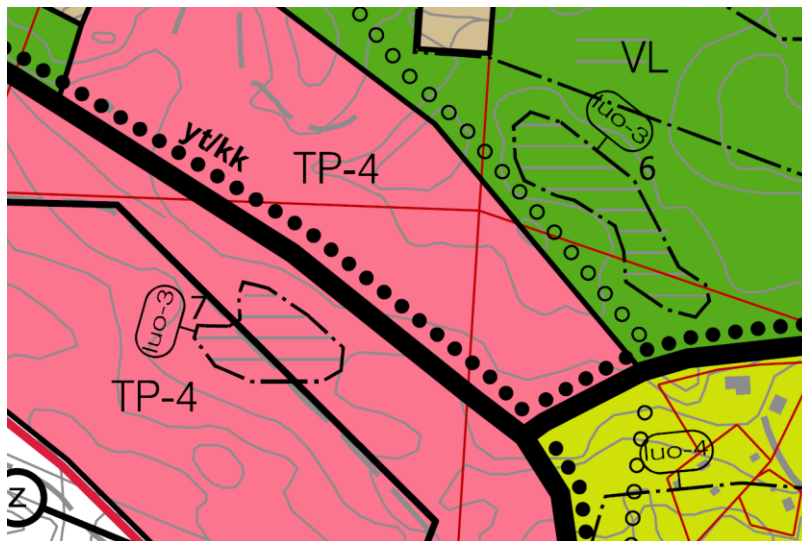
Aitokorpi (6) ja Ruohokorpi (7)

Aitokorpi sijoittuu VL-alueelle ja ruohokorpi TP-4-alueelle. Aitokorven kautta on merkitty ulkoilureitti ja ruohokorven pohjoispuolelle yhdystie/kokoojakatu.

Vaikutusarviointi:

Aitokorpi (6) sijoittuu VL-alueelle ja sitä sivuaa ulkoilureitti. Valuma-alue jää peitteiseksi ja korven vesitalousvaikutukset jäävät vähäiseksi. Vaikutuksen merkittävyys on vähäinen.

Ruohokorpi (7) ja sen valuma-alue jää TP-4 sisään. Pienialaisena kohteena se voi menettää kuivumisen takia nykyisen luonteen. Erityisesti yhdystien rakentaminen voi vaikuttaa ruohokorven vesitalouteen kuivattavasti. Vaikutuksen merkittävyys ilmeisen suuri.

Kuva 12. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta. Aitokorpi (6) ja ruohokorpi (7).

Mäkelän-Mäkiniityn lehtometsät (9)

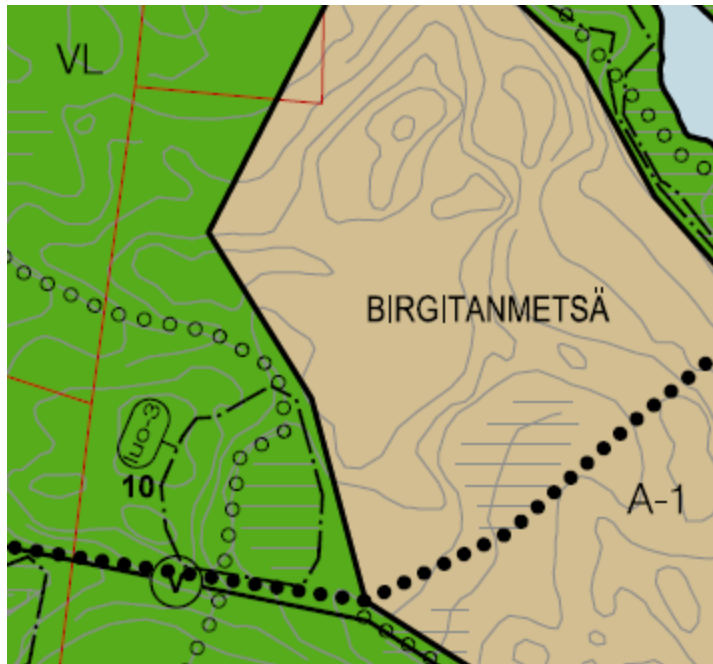
Mäkelän-Mäkiniityn alueella on luontotyypeiltään monimuotoisia reheviä metsäkuvioita, joiden luontotyyppiä ovat uhanalaiset tuoret ja kuivat lehdot. Kolmiosainen kohde on osittain päällekkäinen kohteen L3 Mäkelän-Mäkiniityn liito-oravan elinalueet kanssa (Kuva 4). Kohde on maa- ja metsätalousvalaisella alueella (M-1). Työpaikka-alueet (TP-4) rajautuvat kohteisiin. Yhdystie/kokoojakatuyhteys (yt/kk) menee osakohteiden välistä.

Vaikutusarviointi:

Lehtokohteisiin kohdistuu nykyisin jo reunavaikutus ja kaavan toteutuminen ei muuta tilannetta. Kosteusolot eivät muutu. Vaikutuksen merkittävyys on vähäinen.

Lehto ja korpi (10)

Rajajärventien pohjoispuolella sijaitsee lehto- ja korpikuvio, jolle sijoittuu Birgitan polun retkeilyreitti. Kohteen ympäristö on kaavassa osoitettu VL-alueeksi. Sen itäpuolella on osoitettu asuntoalue (A-1).

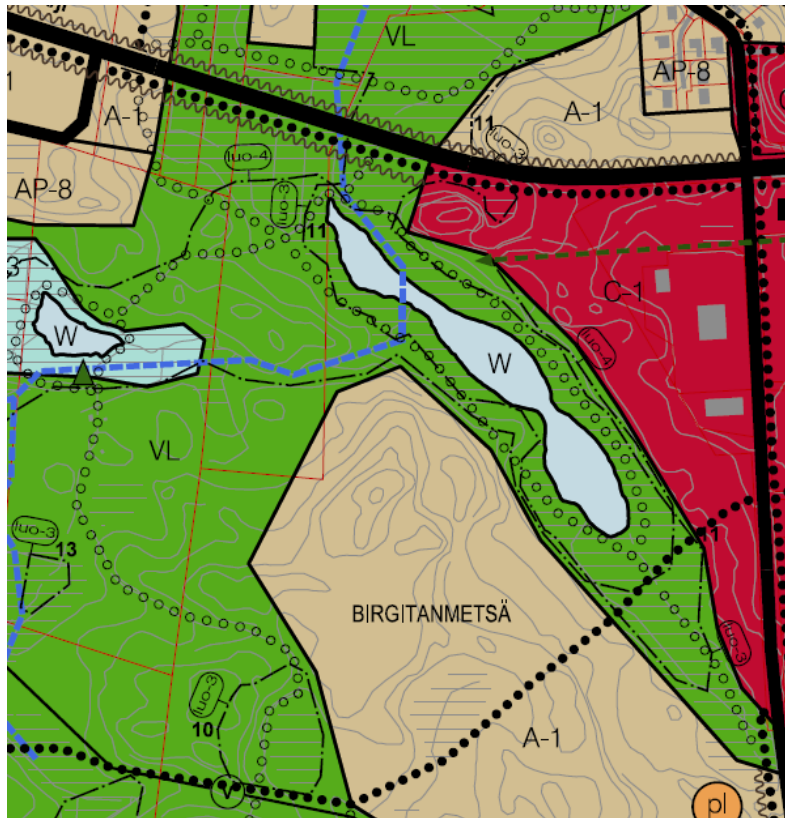
Kuva 13. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Lehto ja korpi (10).

Vaikutusarviointi:

Lehto- ja korpikohteen valuma-alueet säilyvät pitkälti nykyisellään, mutta osa luontokohteen valuma-alueesta sijoittuu A-1-alueelle. A-1 alueen tarkemmassa suunnittelussa voidaan huomioida hulevedet ja reunavaikutus. Vaikutusten merkittävyys on vähäinen.

Kortejärvi ja suot (11)

Kortejärvi on rämerantainen. Kortejärven välittömät lähiympäristöt on osoitettu luo-3-alueeksi ja VL-alueeksi. Ulkoilureitti kiertää rannat. Kortejärven kautta on osoitettu ohjeellinen tulvareitti.

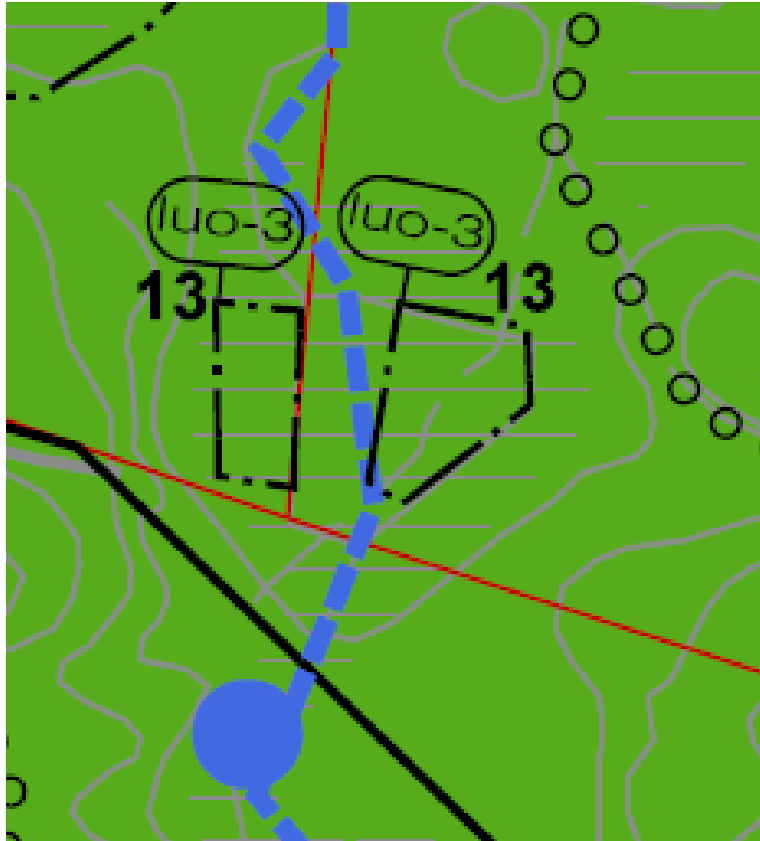
Kuva 14. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Kortejärvi.

Vaikutusarviointi:

Kortejärven valuma-alueelle on osoitettu C-1 (Keskustoimintojen alue) ja A-1 (asuinalue) alueet. Hulevesien hallinnan keinoin voidaan välttää järveen kohdistuvat vesitalouden ja veden laadun heikennykset. Ulkoitureitin rakentaminen vaikuttaa puustoisien rämeen hydrologiaan ja kuivattava vaikutus ilmenee ulkoitureitin läheisyydessä. Vaikutusten merkittävyys on kohdalainen.

Ruohokorpi (13)

Rajajärventien pohjoispuolella sijaitsee kaksiosainen korpikuvio. Idän puoleinen osa kohteesta on ruohokorpea. Lännen puoleinen pienempi osa on metsäkortekorpea. Kohteet ovat VL-alueella ja niiden välistä on ositettu ohjeellinen tulvareitti.

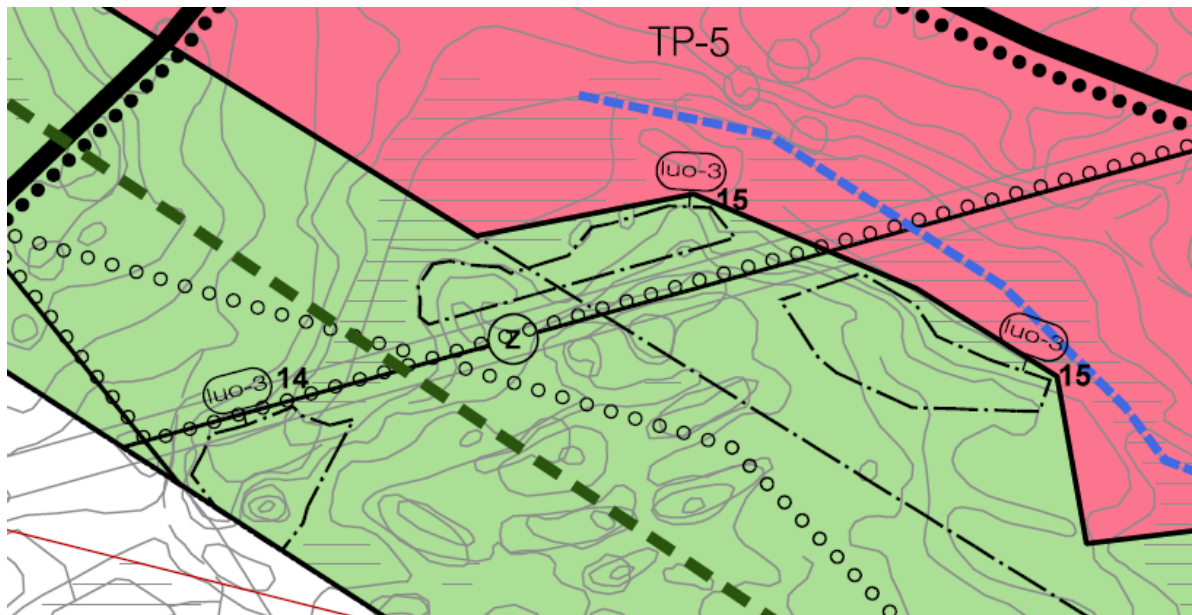
Kuva 15. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Ruohokorpi (13).

Vaikutusarviointi:

Kohteiden valuma-alue on lähes kokonaisuudessaan VL-alueella. Kohteiden luonne säilyy. Vaikutusten merkittävyys on vähäinen.

Louhikko (14) ja Pitkäkorven lehdot (15)

Pitkäkorvessa voimajohtoalueen eteläreunalla sijaitsee pienialainen louhikko. Pitkäkorvessa voimajohtoalueen molemmin puolin sijaitsevat pienialaiset kuviot nuokkuhelmikkä-linnunhernetyyppin (MeLaT) kuivaa lehtoa, joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kohteet sijoittuvat MU-alueelle. Pitkäkorven lehdot -kohteen pohjoispuolella on TP-5-alue.

Kuva 16. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Louhikko ja Pitkäkorven lehdot.

Vaikutusarviointi:

Kohteiden luonne säilyy. Pitkäkorven lehdot -kohteeseen voi kohdistua reunavaikutus. Vaikutusten merkittävyys on vähäinen.

Kaitajärvi (17)

Kaitajärvi on virkistystoimintoja ja niihin liittyviä rakenteita (pieni laituri, kota, nuotiopaikka) lukuun ottamatta rakentamaton järvi. Kaitajärven ympäristö on kaavassa osoitettu MU-alueeksi. Hulevesiä ohjataan järveen (———— Ohjeellinen tulvareitti).

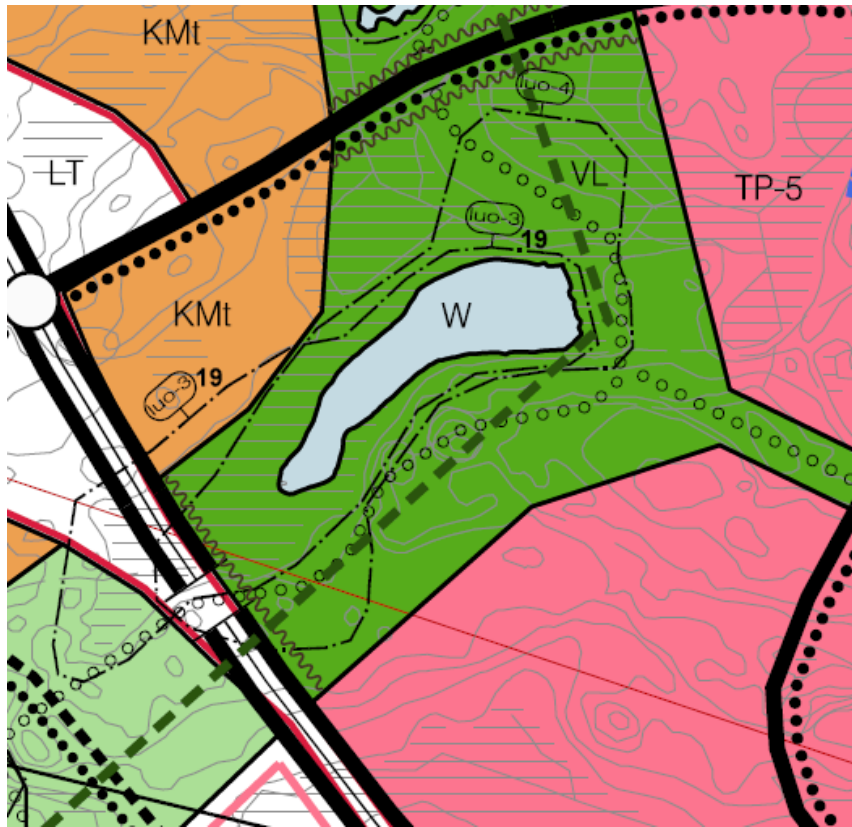
Kuva 17. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Kaitajärvi (17).

Vaikutusarviointi:

Kaitajärven valuma-alueeseen kohdistuu vähäisiä muutoksia, joten järven olosuhteet eivät muutu. Seututie/pääkatu ja kevyen liikenteen väylä sijoittuvat valuma-alueelle. Hulevesien käsittelyllä ja hulevesien viivytyksellä saadaan kuormitusta vähennettyä. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

Rajajärvi (19)

Rajajärven rannat ovat suota. Rajajärveä ympäröi VL-alue ja sen valuma-alueelle sijoittuu KMT ja TP- alueet sekä moottoriliikennetie (VT 3). Moottoriliikennetie pirstoaa kohdetta.

Kuva 18. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Rajajärvi (19).

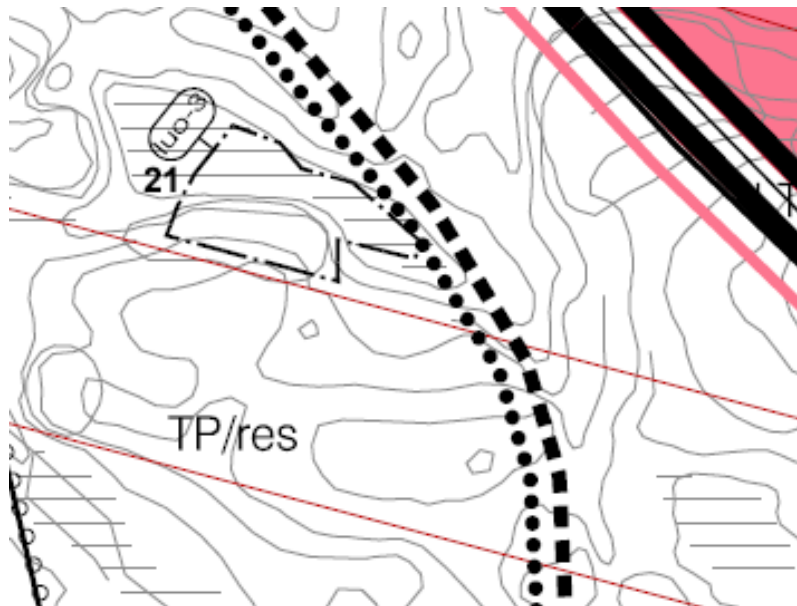
Vaikutusarviointi:

KMt ja TP-5-alueiden maankäyttö ratkaistaan tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä siten, että hulevesien hallinnan keinoin vähennetään hydrologisia vaikutuksia kohteelle. Samoin moottoriliikennetien yksityiskohtaisessa tiesuunnitelmassa voidaan vähentää hulevesivaikutuksia. Moottoriliikennetien rakentamisen alle jää puustoista suota.

Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

Ruohokorpi (21)

Kaava-alueen länsiosan metsäalueella avohakkuukuvion keskellä on pienialainen ojittamaton suo, jonka itäpää on vetistä ja länsipää hieman kuivempaa ruohokorpea. Kohde sijoittuu työpaikka-alueen reservialueelle (TP/res) ja sitä sivuaa tieliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn yhteystarvereitti.

Kuva 19. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Ruohokorpi (21).

Vaikutusarviointi:

Mikäli työpaikka-alue toteutuu kohteen valuma-alueen olosuhteet voivat muuttua kuivemmaksi. Alueen maankäyttö ratkaistaan tarkemman maankäytön suunnittelun yhteydessä siten, että hulevesien hallinnan keinoin vähennetään hydrologisia vaikutuksia kohteelle. Lisäksi jos tie ja ulkoitureitti ohjataan kohteen vierestä, kohteelle kohdistus pysyvä reunavaikutus. Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

Pikku-Kyynärön rantasuot (22)

Pikku-Kyynärön järven rannoilla on luonnontilaista isovarpurämettä.

Vaikutusarviointi:

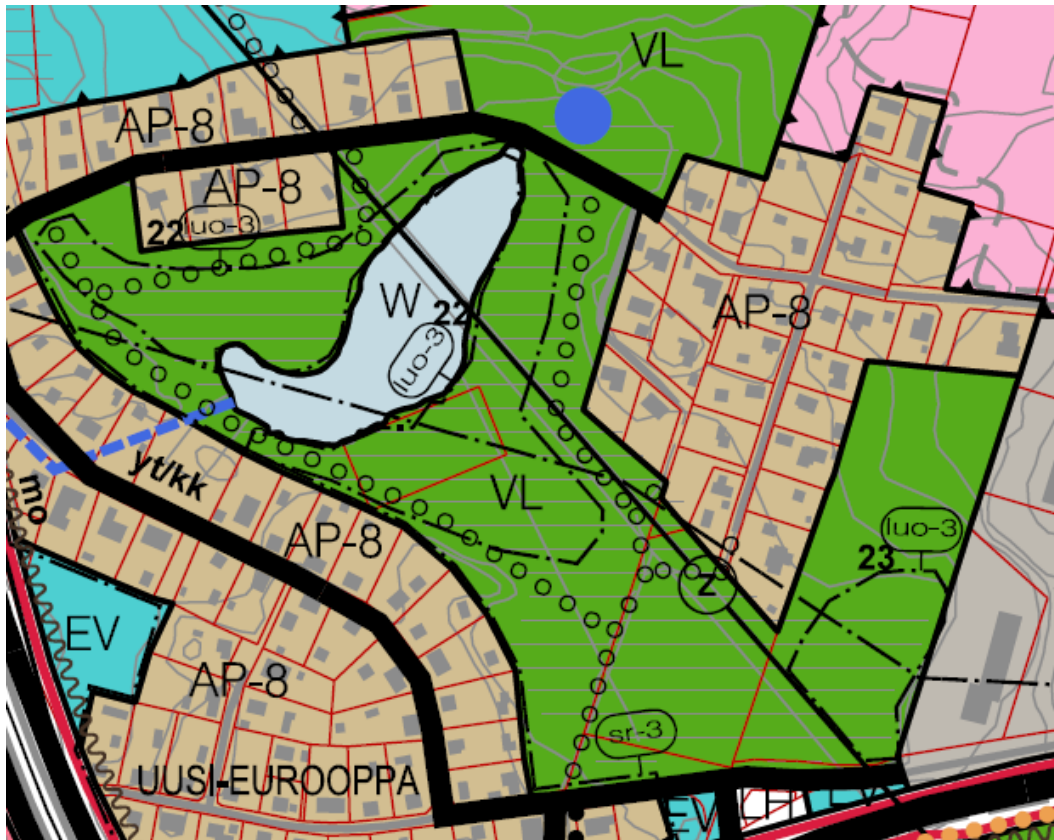
Pikku-Kyynärön järven ympäristön maankäyttö ei muutu. Ei vaikutuksia.

Lähdevaikutteinen korpi (23)

Korpi on asutuksen, liikenneväylien, voimajohtoalueen sekä teollisuustontin väliin sijoittuva kohde. VL-alueella.

Vaikutusarviointi:

Maankäyttö ei muutu. Ei vaikutuksia.

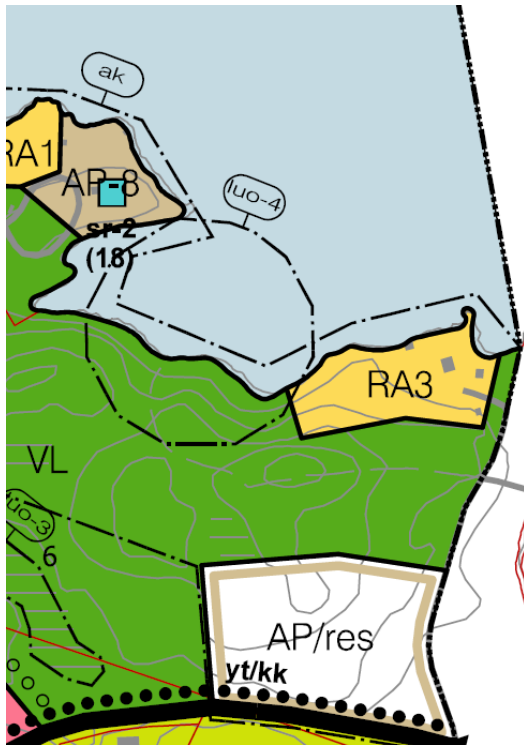

Kuva 20. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Pikku-Kyynörön alue.

4.2.6 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-4)

Mustalahti (18)

Kohteella on uhanalaisen lajin pesäpaikka. Mustalahden eteläpuolelle, yli 100 m päähän pesästä, on osoitettu AP/res (Asuntoalue reservi. Alue varataan pientaloasumiselle, mikä voidaan ottaa käyttöön, kun liikenteelliset yhteydet ja joukkoliikenteen saavutettavuus on varmistettu. Alueelle saa sijoittaa työtiloja ja asumista palvelevia lähipalveluja). Loma-asuntoalue (RA3) sijoittuu pesäpaikasta itää noin 100 m päähän. Alueelle on osoitettu kolme loma-asuntoa, joista yksi on rakennettu.

Kuva 21. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Mustalahdi.

Vaikutusarviointi:

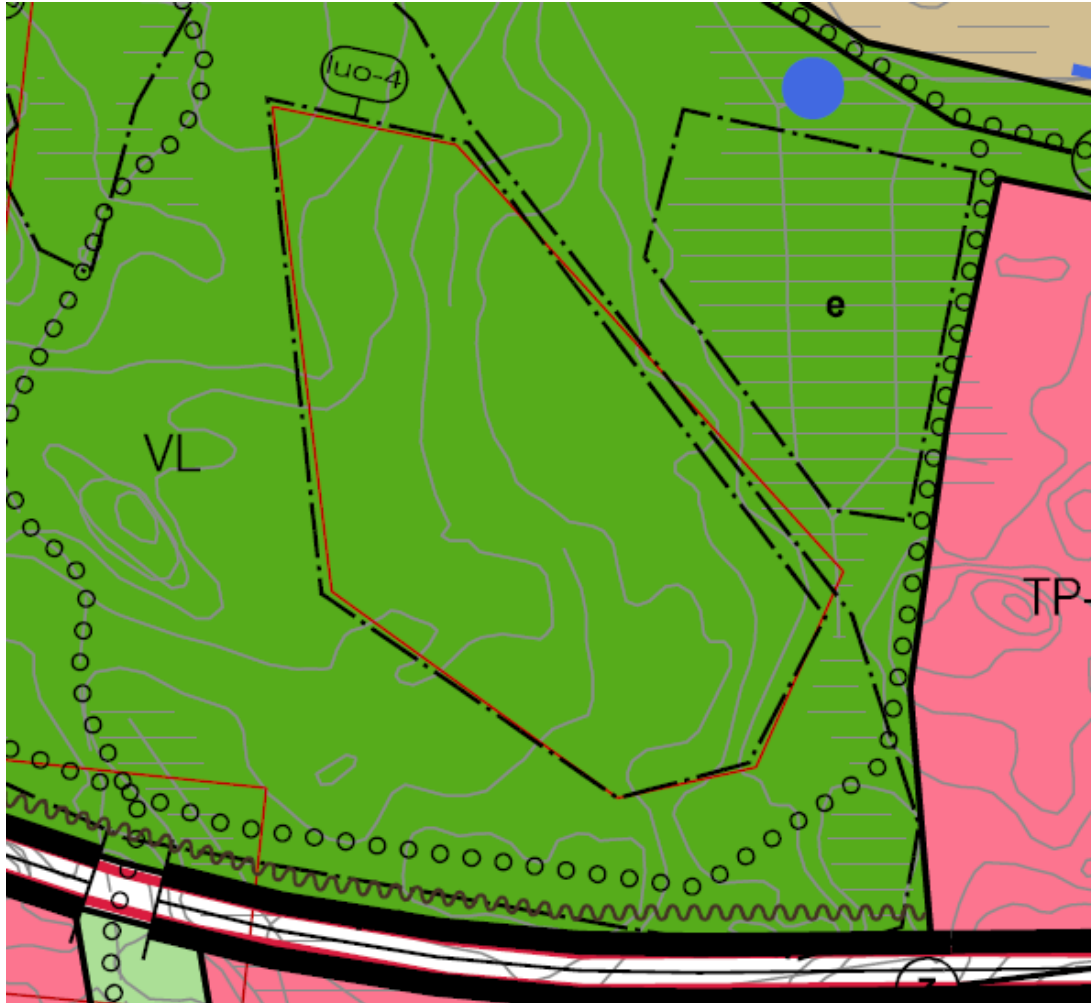
Mustalahden ympäristössä nykyinen maankäyttö muuttuu. Lajin pesimäpaikka säilyy, mutta ihmisvaikutus nykyisestä hieman lisääntyy. Häirintäriski lisää se, että nykyään loma-asunnot rakennetaan luonteeltaan sellaiseksi, joka mahdollistaa niiden lomakäytön ympärivuotisiksi. Satunnaista häirintäriskiä lisää myös se, että ihmisillä on kiinnostusta liikkua ranta-alueilla. Lajin lisääntymismenestys ei todennäköisesti merkittäväällä tavalla heikkene. Vaikutuksien merkittävyys on korkeintaan kohtalainen.

Perimmäisen lintukohte

Perimmäisen alueen luonnontilaltaan erinomaista vanhaa kuusivaltaista metsää. Lajistoon kuuluvat mm. palokärki, pohjantikka ja varpuspöllö.

Vaikutusarviointi:

Kohteen luonne säilyy. Valtatie 3, teollisuusalueen ja maa-aineksen läjitäysalueen (e) melu-alue ulottuu kohteelle, tällä voi olla vaikutusta linnustoon. Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

Kuva 22. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta ja Perimmäisen lintukohde.

Kaitajärven-Multivuori

Hyvin monimuotoinen vanhan metsän alue, jonne sijoittuu myös luonnontilainen puro. Alueen merkittävimpiä pesimälajeja ovat alueellisesti uhanalaiset metsot sekä useat tikkalajit, pöllöt ja päiväpetolinnut. Huomattava osa alueesta on kaava-alueen ulkopuolella.

Uhanalaiset ja muut arvokkaat lajit: hömötiainen (EN), töyhtötiainen (VU), pyy (VU, lintudirektiivi I), metso (RT, lintudirektiivi I, EVA), kanahaukka (NT), närhi (NT), palokärki (lintudirektiivi I), naurulokki (ruokaileva)(VU), pohjantikka (lintudirektiivi I, EVA), teeri (lintudirektiivi I). Lähtötietojen mukaan alueella on pesinyt myös varpuspöllö (VU, lintudirektiivi I, EVA).

Vaikutusarviointi:

Lajien pesimäympäristö pääosin säilyy. Osin sitä pirstoaa seututien/pääkatu, jonka melualue myös ulottuu luo-4 alueelle. Kanahaukan ja töyhtötiaisen reviiri pirstoutuu seututien/pääkadun takia. Vaikutuksien merkittävyys on kohtalainen.

Rajajärvi

Rajajärvi on noin kahden hehtaarin kokoinen rakentamaton karu pikkujärvi, jolla on pesinyt kaakkuri (Pöyry Oy 2016). Rajajärvellä todettiin lintuselvityksen maastotöiden aikana kesällä 2020 kaakkuri, mutta pesintään viittaavia havaintoja ei tehty.

Vaikutusarviointi:

Kaakkuri ei tule pesimään Rajajärvellä häiriön (virkistyskäyttö ja liikenne) takia. Vaikutuksien merkittävyys on suuri.

Ammejärvi sekä Kortejärvi

Kortejärven ja Ammejärven ympäristöillä on merkitystä sekä vesi- että rantalinnustolle, mutta myös vanhan metsän lajistolle, sillä järviä ympäröi varttunut puusto. Huomionarvoiset lajit ovat närhi (NT), taivaanvuohi (NT), töyhtötiainen (VU), palokärki (lintudirektiivi I, EVA), telkkä (EVA) ja tavi (EVA).

Luo-4 on VL-alueella. A-1, C-1 ja TP-5 alueen sijoittuvat ympäristöön.

Vaikutusarviointi:

Pesimäalue säilyy, mutta virkistyskäytön häiriö lisääntyminen ja asutuksen läheisyys vaikuttavat herkempiin lajeihin. Vaikutuksien merkittävyys on vähäinen.

4.2.7 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-5)

Uhanalaisen lajin elinympäristö. Lännessä alue rajautuu Sääksjärven rantaan. Lajin elinpaikka on VL-, TP- ja EV-alueita sekä kohteella on meluntorjuntatarve merkintä.

Kuva 23. Ote Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta, Sääksjärven asema.

Vaikutusarviointi:

Lajin elinympäristö ei muutu. Vaikutuksen merkittävyys on vähäinen.